

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਭਏ ਜੋ ਦਸ ਔਤਾਰ । ਸੇ ਤੁਮਰੀ ਰਛਿਆ ਕਰੇ, ਪਲਕ ਨ ਲਾਗੇ ਬਾਰ ।
(ਧੰਨ ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ, ਤੇਰੀ ਸਦਾ ਹੀ ਜੈ) ।

ਕੋਟਿ ਕੋਟੀ ਮੇਰੀ ਆਰਜਾ ਪਵਣੁ ਪੀਅਣੁ ਅਪਿਆਉ ॥
ਚੰਦੁ ਸੂਰਜੁ ਦੁਇ ਗੁਫੈ ਨ ਦੇਖਾ ਸੁਪਨੈ ਸਉਣ ਨ ਥਾਉ ॥
ਭੀ ਤੇਰੀ ਕੀਮਤਿ ਨਾ ਪਵੈ ਹਉ ਕੇਵਡੁ ਆਖਾ ਨਾਉ ॥ ੧ ॥ ^੧

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਜਦ ਅਸੀਂ ਅੰਦ੍ਰ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਏ, ਤਾਂ ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਸਜਨ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਪੜਦਾ ਛਡ ਕੇ ਭੋਗ ਲਾਵਨਾ ਏਹ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਹੈ ਵ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਾਲੀ ਮ੍ਰਿਜਾਦਾ ਹੈ ।^੨ ਕਿਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪੜਦਾ ਕਰ ਕੇ ਭੋਗ ਲਾਓ ? ਸੇ ਸੁਨੇ, ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ । ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਸਜਨ ਭੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਨ : -

ਨੋਟ : - ਹਵਾਲਾ ਸਫ਼ਾ ਨੰਬਰ ੩੪੪ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਮੇਂ ਏਕ ਪਠਾਨ ਨਾਲ ਹੋਈ ਦੇਖੋ । ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਹੁਤ ਬੜਾ ਹੈ । ਇਥੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਮਾਤ੍ਰ ਦਰਸਾਵਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਤਾਂ ਫੇਰ ਉਹ ਪਠਾਨ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਜੀ ਕੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਯਾ । ਬੜੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੌਂ ਮਗੀਨੇ ਉਸ ਪਠਾਨ ਦੇ ਘਰ ਰਹੇ । ਦੋਨੋਂ ਵਖਤ ਹਥ ਬੰਨ੍ਹੀ ਖੜਾ ਰਹੇ, ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਉਸ ਪਠਾਨ ਉਪ੍ਰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਏ ਥੇ । ਕਹਿਓ ਨੇ ਭਾਈ ਤੁਸੀਂ ਕੁਛ ਮੰਗੋ, ਤਾਂ ਪਠਾਨ ਨੇ ਕਹਿਯਾ ਜੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪ ਅਪਨੀ ਨੀਸ਼ਾਨੀ ਦੇਉ, ਜੇ ਸਾਡੇ ਪੁਤ ਪੋਤ੍ਰਿਆਂ ਤਾਂਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਰਹੇ ਜੀ, ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹੇ ਭਾਈ ਤੁਸੀਂ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਾਓ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਠਾਨਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ

^੧ ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧, ਪੰਨਾ ੧੪, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ।

^੨ ਆਲੋਚਨਾ ਲਈ ਦੇਖੋ ਇਸੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚਲਾ ਲੇਖ 'ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨੂੰ ਭੋਗ' ।

ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਕੇ ਏਕ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਦਸ ਕੇ ਤੀਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇਕੋ ਜੇਹਾ (੧). ਮੈਦਾ, (੨) ਖੰਡ, (੩) ਘਿਓ ਮੰਗਵਾਇਆ । ਬੜੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾਲ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅਗੇ ਆਨ ਰਖਵਾਯਾ, ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਗਿਯਾ ਦਿਤੀ, ਭਾਈ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਉਤੇ ਚਾਦਰ ਆਨ ਪਾਉ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਠਾਨਾਂ ਨੇ ਆਣਿ ਕਰ ਚਾਦਰ ਪਾਈ, ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਯਾ, ਭਾਈ ਸਬ ਬੈਠ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਭਜਨ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਠਾਨਾਂ ਨੇ ਮੰਨ ਕਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਭਜਨ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਚਾਦ੍ਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਉ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਚਾਦਰ ਉਤਾਰ ਕਰ ਦੇ ਦੀਤੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਹ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਕਿ ਭਾਈ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਵਰਤਾ ਦੇਉ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾ ਲਗਾ ਹੁਵਾ ਹੈ । ਓਹ ਪਠਾਨ ਬੜੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਓਹ ਪਠਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਉਂ ਆਖੀਆ, ਸੁਣ ਭਾਈ, ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਬਣੇ, ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਇਕਠਿਯਾਂ ਹੋਕਰ ਸੁਚ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਕਰ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਨਾ ਤੇ ਉਪ੍ਰ ਚਾਦਰ ਪਾਏ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਿਮ੍ਰਨ ਕਰਨਾ, ਸਬਦ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅ੍ਰਦਾਸ ਕਰਨੀ, ਤਾਂ ਫੇਰ ਚਾਦਰ ਉਤਾਰਨੀ, ਤਾਂ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾ ਲਗੇਗਾ, ਤਾਂ ਜਾਨਨਾ ਕਿ ਕਾਰਜ ਤੁਰਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਵਰਤਾਏ ਦੇਵਨਾ । ਜੇ ਪੰਜਾ ਨਾ ਲਗੇ, ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਾਵਨਾ । ਸੋ ਭਾਈ, ਆਜ ਤਕ ਏਹੋ ਗੀਤ ਤੇ ਪਠਾਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਸਿਖ ਹੋਏ । ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਤਾਰ ਕੇ ਓਥੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਚਲਦੇ ਰਹੇ ।

ਸੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਏਹ ਸਾਖੀ ਦਾ ਭਾਉ ਅਰਥ ਏਹ ਹੋਆ ਕਿ ਪੜਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹੀ ਭੋਗ ਲਗਦਾ ਹੈ । ਦੇਖੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਤੱਖ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ । ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਾਮਨੇ ਲਿਯਾ ਕੇ ਧਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਉਸਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਾਂਵਦੇ ? ਚਾਦਰ ਪਾਵਨ ਦਾ ਕਿਉਂ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ? ਫੇਰ ਉਹ ਚਾਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਔਰ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚਾਦਰ ਇਸੀਤਰ੍ਹਾਂ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾ ਲਗਿਯਾ ਕਰੇਗਾ । ਕਿਉਂ ਭਾਈ ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਸਜਨੇ, ਪੰਜਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੀ ਲਗ ਸਕਦਾ ਸੀ । ਫੇਰ ਚਾਦਰ ਪਾਉਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕੀ ਸੀ ? ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਚਾਦਰ ਦੇ ਅਰਥ ਕੀ ਬਨਦੇ ਹਨ ? ਚਾਦਰ ਦੇ ਅਰਥ ਪੜਦਾ ਹੀ ਬਨਦੇ ਹਨ । ਇਸੀ ਸਾਖੀ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁਚ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਕੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਜਾਵਨਾ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ ਮੇਨੇਜਰ ਵ ਮੈਮਬਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਨੀਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਹੋਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਸ੍ਰੀ ਅਮ੍ਰਤਸਰ ਜੀ ਵਾਂਗੂੰ । ਕਿਤਨੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਉਲਟ ਦਲੀਲ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਏਹ ਦੋਵੇਂ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਚਾਦਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪੜਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਚ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਕਿਉਂ ਤਾਈ ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਸਜਨੇ, ਤੁਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਉਲਟ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਹਜ਼ੂਰੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ? ਆਓ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਪੜਦੇ ਬਾਰੇ ਔਰ ਕੁਛ ਵੀਚਾਰ ਕਰੀਏ ਵ ਖੋਜ

ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਕਿ ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਸਜਨ ਇਉਂ ਨਾ ਕਹਿਨ ਕਿ ਪੜਦੇ ਬਾਰੇ ਇਕੋ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੁਨਾਯਾ ਹੈ । ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਜਿਸ ਵਖਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰੀਖਯਾ ਦੇ ਨਮਿਤ ਵ ਪ੍ਰੀਖਯਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਸ ਵਖਤ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਏਹ ਖਾਉ, ਮੁਰਦਾ ਹੈ ਪੜਾ । ਜਬੀ ਖਾਨੇ ਲਗੇ ਉਸ ਮੁਰਦੇ ਸੇ ਹਲਵਾ ਕਰ ਦੀਆ । ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਆਯਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਮੁਰਦਾ ਖਾਨੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਵਖਤ ਮੁਰਦੇ ਦੇ ਉਤੇ ਚਾਦਰ ਢਕੀ ਹੋਈ ਸੀ । ਜਦ ਚਾਦਰ ਚੁਕ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਦੇਖੀਆ, ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੀ । ਕਿਉਂ ਤਾਈ ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਸਜਨੇ, ਦੇਖੇ ਇਥੇ ਭੀ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨੂੰ ਪੜਦਾ ਚਾਰ ਰੂਪੀ ਕੀਤਾ ਹੋਯਾ ਹੈ । ਉਦੇ ਉਤੇ ਚਾਦਰ ਕਿਉਂ ਪਾਈ ਸੀ ? ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਤਖ ਖੜੇ ਸਨ । ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਦਿਤਾ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਵ ਨਿਗਾਹ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੰਨਾ ਸੀ । ਫੇਰ ਚਾਦਰ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ? ਤਾਈ ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਸਜਨੇ ਪੜਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਵ ਕਰਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭੋਗ ਦੇ ਟੈਮ । ਤਾਈ ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਸਜਨੇ, ਜਿਸ ਵਖਤ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਨੂੰ ਜਾਨ ਲਗੇ ਵ ਸਚਖੰਡ ਨੂੰ, ਉਸ ਵਖਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਕਨਾਤ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅੰਦਰ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ ਸਨ । ਕਿਉਂ ਤਾਈ ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਸਜਨੇ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬਿਨਾਂ ਕਨਾਤ ਤੋਂ ਭੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ । ਫੇਰ ਪੜਦਾ ਰੂਪੀ ਕਨਾਤ ਕਿਉਂ ਕਰਾਈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਨਾਤ ਵਿਚ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਤੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ? ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਮਨੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਵ ਪੰਜ ਥਾਲ ਰਖ ਕੇ ਪੜਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਹਨ । ਉਹ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਹਜ਼ੂਰੀ ਸੇਵਾਦਾਰੋਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਰਖਿਯਾ ਹੈ ਔਰ ਅਰਦਾਸ ਰਹੇ ਹਨ ਵ ਯਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ । ਹਜ਼ੂਰੀ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਵ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਕਨਾਤ ਰੂਪੀ ਪੜਦੇ ਅੰਦਰ ਅਲੋਪ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਸਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਸੁਣਿਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਭੋਗ ਲਾਵਨਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰਬਾਲੀ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਯਾ ਹੈ : -

ਜਹ ਜਹ ਕਾਜ ਕਿਰਤਿ ਸੇਵਕ ਕੀ ਤਹਾ ਤਹਾ ਉਠਿ ਧਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਸੇਵਕ ਕਉ ਨਿਕਟੀ ਹੋਇ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ੩

ਤਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਪਨੀ ਬਾਲੀ ਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਫੁਰਮਾਂਵਦੇ ਹਨ : -

ਗੋਬਿੰਦ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਦਾ ਭੁਖਾ ॥ ੪

੩ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫, ਪੰਨਾ ੪੦੩, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ।

੪ ਪਉੜੀ ੭, ਵਾਰ ੧੦, ਤਾਈ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ।

ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਅਪਨੀ ਮੁਖਵਾਕ ਬਾਲੀ ਦਸ ਸਵੈਯਾਂ ਵਿਚ ਇਉਂ ਫੁਰਮਾਂਵਦੇ ਹਨ : -

ਸਾਚੁ ਕਹੌ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਜਿਨ ਪ੍ਰੇਮੁ ਕੀਓ ਤਿਨ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਓ ॥ ⁴

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਸੰਕਾਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਸੁਣਿਨਾ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ਆਪ ਖੁਦ ਪੜਦੇ ਅੰਦ੍ਰੁ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । (ਪ੍ਰਮਾਨ ਵਜੋਂ)

ਨਉ ਦੁਆਰੇ ਪਰਗਟੁ ਕੀਏ ਦਸਵਾ ਗੁਪਤੁ ਰਖਾਇਆ ॥ ਗੁਰਦੁਆਰੈ ਲਾਇ ਭਾਵਨੀ ਇਕਨਾ ਦਸਵਾ ਦੁਆਰੁ ਦਿਖਾਇਆ ॥ ਤਹ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਨਾਉ ਨਵ ਨਿਧਿ ਤਿਸ ਦਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਈ ਪਾਇਆ ॥ ⁵

ਦੇਖੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨਿਰੰਕਾਰ ਕਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜਦੇ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਵਾਸ ਰਖਦੇ ਹਨ ਔਰ ਕਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੇਦ ਦਸਦੀ ਹੈ ।

ਭਾਂਡੀਰੀ ਕੇ ਪਾਤ ਪਰਦੇ ਬਿਨੁ ਪੇਖੇ ਦੁਰਾਇਓ ॥ ⁶

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਜਿਸ ਵਖਤ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪ੍ਰਲੋਕ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਵਖਤ ਦੇ ਚਾਦਰਾਂ ਤਾਨ ਕੇ ਅਲੋਪ ਹੋਏ ਸਨ । ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਜਦ ਚਾਦਰ ਚੁਕ ਕੇ ਵੇਖੀਆ ਗਿਯਾ, ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਕੁਛ ਭੀ ਨਹੀਂ ਸੀ । ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ ਸਨ । ਕਿਉਂ ਭਾਈ ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਸਜਨੇ, ਇਥੇ ਪੜਦੇ ਦੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਈ ਸੀ ? ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਸ੍ਰਬਕਲਾ ਸਮਰਥ ਸਨ । ਬਿਨਾਂ ਚਾਦਰਾਂ ਤੋਂ ਵ ਪੜਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭੀ ਸਚਖੰਡ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਭੀ ਕਈ ਦਫ਼ਾ ਸਦੇ ਦੇਹ ਸਚਖੰਡ ਗਏ ਸਨ । ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਖੋਜ ਕਰੀਏ । ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਪੜਦਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੀ ਦਿਰਸਟ ਆਉਂਦਾ ਹੈ । ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਸਜਨ ਦਸਨ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਥੇ ਲਿਖਿਯਾ ਹੈ ਕਿ ਪੜਦਾ ਛੁਡ ਕੇ ਭੋਗ ਨਹੀਂ ਲਾਵਨਾ । ਅਸੀਂ ਸੰਕਾਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਅਤੀ ਧਨਵਾਦੀ ਹੋਵਾਂਗੇ ।

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਹਜ਼ੂਰੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਏਹ ਦਿਰੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਤੇ ਵਖਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਖ਼ਾਲਸੇ ਨਾਲ ਵਾਇਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਏਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਵ

⁴ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ, ਪੰਨਾ ੧੪, ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ।

⁵ ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩ ਅਨੰਦੁ, ਪੰਨਾ ੯੨੨, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ।

⁶ ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ, ਮਹਲਾ ੫, ਪੰਨਾ ੬੨੪, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ।

ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਦੇਨਾ, ਤੁਹਾਡਾ ਪੈਰਾ ਮੈਂ ਆਪ ਦੇਵਾਂਗਾ । ਈਸੀ ਬਚਨ ਦੇ ਬਧੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਥੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਬਲ ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਢਾਈ ਕਦਮ

ਧਰਤੀ ਦੇਉ । ਬਲ ਰਾਜੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਧਰਤੀ ਕੀ ਕਰੋਗੇ ਥੋੜੀ ਜੇਹੀ ? ਬਾਵਨ ਰੂਪੀ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿ ਰਾਜਨ ਮੈਂ ਕੁਟੀਆ ਪਾ ਕੇ ਤੇਰੇ ਦੁਵਾਰ ਪ੍ਰ ਰਹਾਂਗਾ । ਜਦ ਰਾਜੇ ਨੇ ਧਰਤੀ ਦਾਨ ਕਰ ਦੀਤੀ ਵੀ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਦਿਤੀ, ਬਾਵਨ ਔਤਾਰ ਨੇ ਅਪਨਾ ਸਰੂਪ ਵਧਾਯਾ । ਏਕ ਕਦਮ ਏਸ ਲੋਕ, ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਲੋਕ ਮਿਨ ਲਿਯਾ । ਬਾਵਨ ਔਤਾਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਨ ਅਧਾ ਕਦਮ ਧਰਤੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ । ਓਹ ਭੀ ਦੇਉ । ਉਸ ਵਖਤ ਰਾਜੇ ਨੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਅਧੇ ਕਦਮ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ । ਰਾਜਾ ਲੰਮਾ ਪੈ ਗਿਆ । ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਛਾਤੀ ਤੇ ਪੈਰ ਰਖ ਕੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦਬਾਯਾ । ਪਤਾਲ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ ਤੇ ਉਥੇ ਦਾ ਰਾਜਾ ਬਨਾ ਦਿਤਾ । ਜਦ ਭਗਵਾਨ ਜਾਨ ਲਗੇ, ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਨੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਮਹਾਰਾਜ ਜੀਓ, ਮੈਂ ਅਪਨਾ ਬਚਨ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਤੁਸੀਂ ਅਪਨਾ ਬਚਨ ਪੂਰਾ ਕਰੋ । ਬਾਵਨ ਔਤਾਰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਕੇੜ੍ਹਾ ਬਚਨ ? ਰਾਜੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਵਾਮੀ ਜੀ, ਆਪਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਥੇ ਝੋਂਪੜੀ ਵ ਕੁਟਿਯਾ ਪਾ ਕੇ ਤੇਰੇ ਦੁਵਾਰ ਪ੍ਰ ਰਹਾਂਗਾ । ਸੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਹੁਣ ਆਪ ਇਥੇ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪਨਾ ਬਚਨ ਪੂਰਾ ਕਰੋ ।

(ਪ੍ਰਮਾਨ ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ)

ਕਰੋ ਅਢਾਈ ਧਰਤਿ ਮੰਗਿ ਪਿਛਹੁ ਦੇ ਤਿਹੁ ਲੋਅ ਨ ਮਾਵੈ ।
ਦੁਇ ਕਰਵਾਂ ਕਰਿ ਤਿੰਨ ਲੋਅ ਬਲਿ ਰਾਜਾ ਲੈ ਮਗਰੁ ਮਿਲਾਵੈ ।
ਬਲਿ ਛਲਿ ਆਪੁ ਛਲਾਇਅਨੁ ਹੋਇ ਦਇਆਲੁ ਮਿਲੈ ਗਲਿ ਲਾਵੈ ।
ਦਿਤਾ ਰਾਜੁ ਪਤਾਲ ਦਾ ਹੋਇ ਅਧੀਨੁ ਭਗਤਿ ਜਸੁ ਗਾਵੈ ।^੯

ਸੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਈਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲ ਰਾਜੇ ਵਾਂਗੂੰ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੋਂ ਬਚਨ ਲੈ ਲੀਆ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਏਸ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਪੈਰਾ ਦੇਨਾ, ਤੁਹਾਡਾ ਮੈਂ ਪਹਿਰਾ ਆਪ ਦਿਆਂਗਾ । ਜੇ ਚੜ ਕੇ ਆਏਗਾ, ਹਾਰ ਖਾ ਕੇ ਜਾਏਗਾ । ਸੇ ਇਸ ਬਚਨ ਦੇ ਬਧੇ ਹੋਏ ਕਲਗੀਧਰ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਵਾਸ ਇਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਪ੍ਰਮਾਨ : -

ਭੁਲੀ ਮਾਲਨੀ ਹੈ ਏਉ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਾਗਤਾ ਹੈ ਦੇਉ ॥^੯

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾ: ੧੦ ॥ ਸਦਾ ਅੰਗ ਸੰਗੇ ਅਭੰਗੰ ਬਿਭੁਤੇ ॥^{੧੦}

^੯ ਪਉੜੀ ੩, ਵਾਰ ੧੦, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ।

^੯ ਆਸਾ, ਕਬੀਰ ਜੀ, ਪੰਨਾ ੪੭੯, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ।

^{੧੦} ਸ੍ਰੀ ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਨਾ ੧੦, ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ।

ਦੇਹਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੂਰਨ ਔਤਾਰ ।
ਜਗ ਮਗ ਜੋਤਿ ਬਿਰਾਜ ਰਹੀ ਸ੍ਰੀ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਅਪਾਰ ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਕਲਗੀਧਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਜ਼ਰਾ ਹਜ਼ੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਗੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਇਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲੇ ਦਿਤੇ ਜਾਨਗੇ । ਸੇ ਹੁਨ ਆਓ, ਅਪਨੇ ਤੇਰੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਲ ਆਈਏ ਕਿ ਪੜਦਾ ਕਰਕੇ ਭੋਗ ਲਗਾਨਾ ਕਿਥੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ । ਸੁਣੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਏਕ ਦਫ਼ਾ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਚੌਣ ਕੀਤੀ ਸੀ । ਏਕ ਏਕ ਨੂੰ ਤੰਬੂ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ ਸਨ । ਸੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਚੇਤਾਵਨੀ ਮਾਤ੍ਰ ਦਰਸਾਵਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਏਹ ਤੰਬੂ ਪੜਦਾ ਹੀ ਕਹੇ ਜਾਏਗਾ । ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਹੀ ਪੜਦੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਈ ਹੈ । ਕਿਉਂ ਭਾਈ ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਸਜਨੇ, ਕਲਗੀਧਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸੂਬ ਕਲਾ ਸਮਰਥ ਸਨ । ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ : -

ਮਿਰਤਕ ਕਉ ਜੀਵਾਲਨਹਾਰ ॥ ^{੧੧}

ਓਹ ਦਾਤੇ ਸਨ । ਫੇਰ ਤੰਬੂ ਪੜਦੇ ਰੂਪੀ ਵਿਚ ਸਾਜਨਾ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਕੀਤੀ । ਸੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਕੇ ਹੀ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਪੜਦਾ ਛਡਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਭੋਗ ਲਗਾਯਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

^{੧੧} ਗਉੜੀ, ਸੁਖਮਨੀ, ਮਹਲਾ ੫, ਪੰਨਾ ੨੮੩, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ।